

INFORMACE ČESKÉHO ČERVENÉHO KŘÍŽE Z 5. XII. 2016

Lidé a válka: výsledky průzkumu v 16 zemích

Mezinárodní výbor Červeného kříže zveřejnil výsledky průzkumu názorů obyvatel 16 zemí světa na aspekty vedení ozbrojených konfliktů a mezinárodní humanitární právo. Většina respondentů se domnívá, že za války není dovoleno vše a že mezinárodní humanitární právo chrání potenciální oběti válek.

Mezinárodní výbor červeného kříže (MVČK) vychází z názorů více než 17.000 respondentů průzkumu provedeného mezi červnem a zářím 2016 jednak v 10 zemích zasažených válkami, v pěti zemích – stálých členech Rady bezpečnosti OSN a ve Švýcarsku. Podobný průzkum proběhl v roce 1999.

Zpráva přichází v příznačné době, kdy jsme svědky porušování válečného práva páchaného státy stejně jako nestátními ozbrojenými aktéry: dochází k útokům na civilisty, bombardování nemocnic, popravám vězňů. Utrpení od Sýrie po Afgánistán, od Jižního Súdánu po Irák je alarmující, uvedla H. Durham, ředitelka MVČK pro mezinárodní právo a politiku. Je čas, aby političtí leadři naslouchali veřejnému mínění a konali.

Jaké jsou výsledky průzkumu?

Zajímavostí je, že silnější přesvědčení o tom, že mezinárodní humanitární právo přispívá ke zlepšení situace obětí válek, panuje více mezi lidmi, kteří mají s válkou osobní zkušenost v zemích zasaženými ozbrojeným konfliktem více, než respondenty ze zemí válkou nezasažených.

▪ Zdravotní péče v nebezpečí:

- **89%** respondentů zastává názor, že všichni nemocní a ranění v ozbrojených konfliktech mají právo na poskytnutí zdravotní péče (94% v zemích zasažených válkou, 87% v zemích ostatních)
- **82%** pokládá útoky na zdravotníky a zdrav. zařízení za špatné, jen 13% je chápe jako součást války
- **23%** se domnívá, že zdravotníci mají ošetřovat primárně raněné vlastní bojující strany, avšak **71%** zastává názor, že mají ošetřit všechny bez rozdílu

▪ Pravidla vedení boje

- Jsou boje v obydlených oblastech vedené s cílem oslabit protivníka, avšak s rizikem ohrožení civilistů přípustné? **59%** respondentů tvrdí, že nikoli, za součást války je označilo 34%.
- Zranění humanitárních pracovníků pokládá za součást války 35% dotázaných (jen 25% v zemích zasažených válkou), **59%** je pokládá za špatné (73% v zemích zasažených válkou)
- Ještě více (**72%**) pokládá za nepřipustné útoky na místa bohoslužeb a historické památky (84% v zemích zasažených válkou, za součást války je pokládá 21% dotázaných)

▪ Mučení

- **66%** se domnívá, že mučení je i za války nepřipustné, zatímco podle 27% jde o součást války
- ani pokud by mučení mohlo přinést důležité vojenské informace, převládá názor o jeho nepřipustnosti (48 ku 36)
- zajímavé je, že respondenti v Jemenu pokládají mučení za nepřipustné ze 100%

▪ Migrace a války

Pokud by válečné právo bylo více respektováno, lidé by se neuchylovali k migraci – tento názor zastává **67%** (přitom 72% v zemích zasažených konfliktem)

▪ Ženevské úmluvy

Ženevské úmluvy byly přijaty před téměř 70 lety, války se změnily: mají ještě smysl pro stanovení limitů války? Kladně odpovědělo 67% (70% v zemích zasažených válkou), záporně reagovalo 17%

▪ Politické intervence

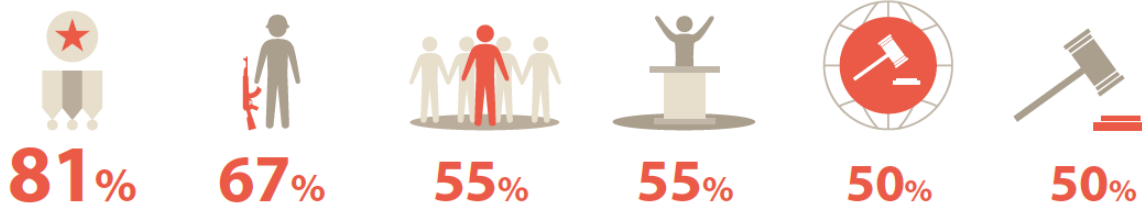
Podle **62%** by na politické úrovni mělo být více intervenováno proti porušování pravidel války (opačný názor zastává 21%)

▪ Jak přispět ke snížení počtu obětí

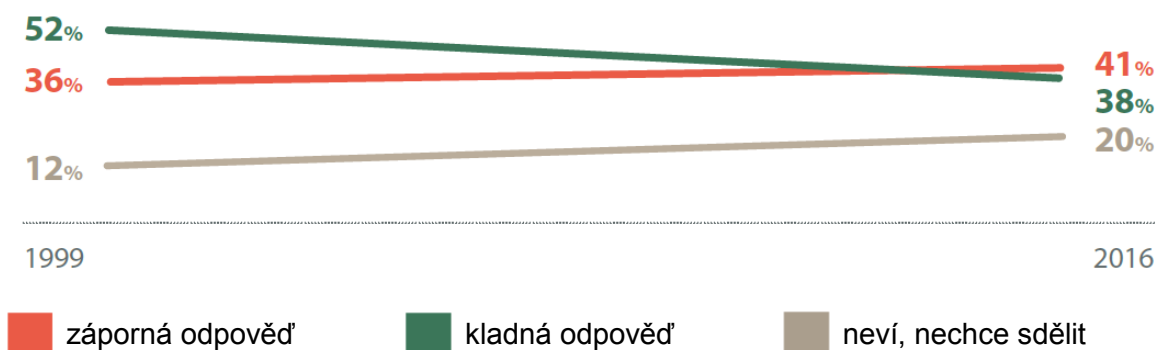
- 74%: zdokonalením právních norem omezujících bojující
- 74%: zvýšením efektivity vyvození odpovědnosti za jejich porušení před mezin. soudy
- 71%: zlepšením přesnosti zbraní a munice
- 69%: zvýšením informovanosti o spáchaných ukrutnostech
- 58%: snížením dostupnosti zbraní

▪ Kdo (co) ovlivňuje nejvíce chování bojujících?

- 81%: vojenští velitelé
- 67%: spolubojovníci
- 55%: leadři komunit
- 55%: náboženští leadři
- 50%: hrozba postihu před mezin. soudem
- 50%: hrozba postihu před národními soudy

Těm, kteří kladně odpověděli na otázku, zda mají vědomost o Ženevským úmluvám, byla také položena otázka, zda se domnívají, že Ženevské úmluvy mohou (samy o sobě) předcházet tomu, aby byly války horší. Poměr odpovědí byl 38:41, zatímco v roce 1999 kladně odpovědělo 52% a záporně 36%.

Tento trend lze označit za znepokojující. Vypovídá o tom, že lidé nemají plnou vědomost o skutečném obsahu Ženevských úmluv a že tedy je třeba zvýšit snahu o jejich šíření. Zajímavé přitom je, že – shodně s obsahem Ženevských úmluv – respondenti vystihli to, co válečné právo připouští a co považuje za zakázané, jak vyplývá z odpovědí na výše položené otázky...

Důležité je přesvědčení o tom, že největší vliv na dodržování válečného práva, známého též jako mezinárodní humanitární právo, mají vojenští velitelé a spolubojovníci. To podtrhuje důležitost dialogu, který Červený kříž vede se všemi stranami ozbrojených konfliktů. Zásadní – jak mj. také vyplynulo z průzkumu – je, aby státy dostály svým závazkům **respektovat** pravidla mezinárodního humanitárního práva, **zajistit jejich respektování** a tedy i trestat ty, kteří je poruší.

» [Více ke Zprávě MVČK](#)

Doc. Dr. Marek Jukl
prezident ČČK